

СТРУКТУРА ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Державна фіскальна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України. З точки зору актуальності проблем незабезпеченості економіки достатнім обсягом фінансових ресурсів, провідна роль у регулюванні їх потоків, раціональному й ефективному використанні належить системі органів фіскальної служби. Поряд із фіскальним спрямуванням діяльності Державної фіскальної служби України не менш важливою є її обслуговуюча, контролююча і правоохоронна спрямованість.

Для найбільш оптимального здійснення управлінської діяльності, ефективного керування системою адміністрування податків ДФС України має таку дворівневу організаційну структуру: апарат, що включає в себе 24 департаменти і 4 головних управління і територіальні органи, котрі розташовані відповідно до адміністративно-територіального устрою України і включають в себе 24 головних управління ДФС в областях України та 1 у м. Києві, Міжрегіональне головне управління ДФС – Центральний офіс з обслуговування великих платників, 7 спеціалізованих державних податкових інспекцій з обслуговування великих платників та спеціалізовані департаменти й органи: Спеціалізовану лабораторію з питань експертизи та досліджень ДФС, Департамент спеціалізованої підготовки та кінологічного забезпечення ДФС, Інформаційно-довідковий департамент ДФС [1].

Одним із першочергових завдань Державної фіскальної служби на сьогодні є забезпечення виконання показників наповнення державного бюджету. Державна фіскальна служба України забезпечує найбільшу частку доходів Зведеного бюджету України – 83,5 відсотків. До державного бюджету в 2015р. забезпечено надходжень 487,7 млрд. грн., що на 150,9 млрд. грн., або на 44,8 відс., більше, ніж за 2014 рік [2].

З метою поліпшення ефективності прогнозування до Мінфіну ДФС постійно надає пропозиції та розрахунки щодо прогнозних показників доходів Державного бюджету України та єдиного внеску на плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди з урахуванням тенденцій надходжень та макропоказників соціального-економічного розвитку України. Протягом 2015 року вживалися заходи щодо проактивного аналізу та експрес-діагностики. Моніторинговим центром ДФС проводився аналіз з метою превентивного виявлення можливих порушень діяльності суб'єктів господарювання у податковій та митних сферах та організація роботи територіальних органів ДФС щодо їх упередження. На постійній основі виявляються ймовірні схеми ухилення від сплати податкових зобов'язань з ПДВ (в середньому понад 20 схем за місяць), у т.ч. таких, що займаються підміною товару. Варто зазначити, що ДФС та її територіальні органи постійно проводять комплекс заходів, спрямованих на забезпечення повноти нарахування та сплати до бюджетів податків, зборів та інших платежів, а також на виявлення та руйнування схем мінімізації податкових зобов'язань [3].

Завдяки вжиттю ефективних заходів, спрямованих на здійснення належної організації митного контролю, ефективної протидії митним правопорушенням, забезпечення повноти оподаткування товарів, достовірності декларування товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, посилення роботи з контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, класифікації, країни походження, за 2015 рік митницями ДФС зібрано до бюджету 202,3 млрд. грн., або 102,6 відс. до встановлених завдань (+5,1 млрд. гривень) [2].

Для забезпечення фіскальної ефективності роботи ДФС України постійно проводиться ряд заходів. Територіальним органам ДФС на постійній основі надавалась методична і практична допомога щодо забезпечення виконання завдань, зокрема з надходжень платежів до бюджетів, погашення податкового боргу, виявлення додаткових

джерел надходжень тощо. Крім того, для підвищення ефективності роботи ДФС вживається комплекс заходів щодо упорядкування та систематизації покладених функцій, а також усунення їх дублювання між окремими структурними підрозділами як на центральному, так і на регіональному рівнях.

Таким чином, слід підкреслити, що в українських реаліях відомство на яке покладене ще й адміністрування єдиного соціального внеску, створює дуже впливовий урядовий орган з широкими можливостями та повноваженнями в сфері податків і митного контролю з обслуговуючою та правоохоронною функцією, а також функцією валютного контролю. Перспективною у подальшому є наукова розробка питань, пов'язаних з визначенням шляхів удосконалення діяльності територіальних органів ДФС України щодо адміністрування податків за конкретними напрямками.

Література:

1. Положення про Державну фіскальну службу України / затв. Постановою Кабінету Міністрів України : від 21.05.2014 р., № 236 // Урядовий кур'єр. – 2014. – 08 липня. – № 120.
2. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/131201.pdf>
3. Митний кодекс України: від 13.03.2012р., №2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/mk/>

Віра Волянук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Василевська Г. В.

ФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ

Останні економічні та фіскальні тенденції в Україні разом із фінансовими викликами висунули на передній план проблему фіскального напруження. Нинішнє фіскальне напруження ускладнює проблеми, з якими стикається уряд на шляху економічного розвитку країни. Реалізація урядової програми реформ, запровадження другого рівня пенсійної системи, зменшення податків на фонд заробітної плати, модернізація установ державного сектора і поліпшення інвестиційного клімату потребує фінансування. Тому, уряду слід створити достатній фіскальний простір для своєї програми реформ і продуктивних інвестицій, яка б здійснювалася на основі послідовної макроекономічної політики [1].

Дослідженню фіскального простору в своїх працях приділяли увагу як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, серед яких Г. В. Василевська, Т.І. Єфименко, Т.Г. Затонацька, Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, С.Л. Лондар, В.Л. Плескач, Л.Г. Олейнікова, С.І. Сороко та інші.

Однак до сьогодні економічна наука не володіє цілісною логічною системою для теоретичного обґрунтування поняття «фіскальний простір». Тому потребує більш детального вивчення, що актуалізує дослідження в зазначеному напрямі.

Одним із основних інструментів макрорегулювання є фіскальна політика, під якою розуміють політику держави щодо змін у системі оподаткування та урядових видатках. Основними її завданнями є згладжування коливань економічного циклу, забезпечення сталих темпів економічного зростання, досягнення високого рівня зайнятості, зменшення інфляції тощо.

В Україні фіскальна політика має відігравати стимулюючу роль. Зміни у видатках і доходах державного бюджету позначаються на сукупному попиті й через нього впливають на макроекономічні показники. Головним інструментом фіскальної політики є державний бюджет, який об'єднує доходи й видатки в єдиний механізм. Фіскальна політика, що передбачає приблизно однакове збільшення податків і бюджетних видатків, приводить до ефекту збалансованого бюджету [2].

Враховуючи те, що уряду потрібні значні продуктивні інвестиції в інфраструктуру та людський капітал для досягнення високого рівня розвитку, а податковий тягар і без того вже